

quibus à repositione alicujus articuli sibi est permittum à jure, secundum Rotam in decis. 12. aliàs 362. sicut auator de probat. in novis, Caputaquen. 1. part. decis. 265. incidit judex reposuit. optimè declarat Lancel. Robert. de atten. 2. part. cap. 12. limit. 1. num. 14. & supra, à num. 12. cum ipse judex Ecclesiasticus est, qui reponit, & qui partem ex repositione gravat: ergo ab eo potest appellare, maximè quia licet hoc faciat virtute provisionis Regiæ, nihilominus ipse poterat illud sua sponte facere, quia si non potuisset ipse absque Regio decreto, non etiam potuisset, eo mediante, quia tribunalia Regia imitantur jus, & id præcipiunt judici, quod ipse poterat facere aliàs sine decreto, & sic haberi debet, ac si ipse fecisset absque provisione Regia; quin pactum accedens ultra statutum, pro quo is tenebatur jam, non immutat qualitatem, vel naturam obligationis, l. qui mutuum, ff. mandat. l. quæ dubitationis, de regul. jur. testam. C. de testamentis.

Sed contrarium, ut appellationi à repositione, quam facit judex Ecclesiasticus virtute provisionis Regiæ sibi intimatæ, non sit deferendum, verius de jure & stylo esse censui. Et primò quia judex Ecclesiasticus illud attentatum reponit, quia ita sibi jubetur per tribunal Regium, & ejus præcepto astringitur sub pœnarum comminatione, ut supra, cap. 2. diximus latè, & ut plurimum contra suam voluntatem id facit, & sic ab eo non potest appellari, quoniam à giudice faciente id, quod præcisè faciendum compelli cogique potest, non licet appellare Collect. Innoc. & Abb. Panormit. c. cum jure, de off. delegati. Aufser. in decis. Tholosa. quæst. 42. requisitus, idem tenet Rebuffus in commentariis. 2. part. tit. de lictis requisitoriis, glossa 3. num. 10. ubi dicit, quòd à giudice requisito per literas alterius judicis permittente, ut illæ exequantur in sua jurisdictione, non poterit pars ab hac permissione, & consensu appellare, quia judex requisitus tenetur omnino obtemperare requisitioni justè factæ, & ad id post compelli per superiorem.

Deinde quia faciens aliquid ad quod necessariò poterat compelli, dicitur necessitate coactus facere, tametsi id sponte faciat, ut per Decium in consil. 22. l. novissimè ff. quod falso tutore. & per eundem plenissimè in cap. cum. M. Ferrariens. num. 34. colum. 10. versiculo sed ista differentia de constitutione. Areti. in cons. 24. quatuor dubia, optimè Phanuti. in tract. de lucro dotis, gloss. 8. n. 56. fol. mibi. 349. in parvis, facit l. velle non creditur, ff. de reg. jur. imò sufficit potentia cogendi, quamvis ad actum coactionis non sit devenitum, ut per multa probat Areti. omnino videndus in d. cons. 24. num. 9. vers. præterea, Decius in aub. præterea, num. 10. vers. finaliter tamen, Cod. unde vir. & uxor. Felin. in cap. cum. M. Ferrari. col. 11. de consil. Marfil. in l. questionis, num. 20. ff. de questionibus. Menoch. cons. 175. num. 20. Gabriel. cons. 92. num. 5. volum. 1. Roland. à Valle cons. 2. n. 72. vol. 1. Petrus Surd. in tract. de alimentis, tit. 6. quæst. 8. n. 60. & idem Surdus in decis. 305. n. 28. cum sequentibus, Gratia. in disceptat. forensi. tom. 2. c. 27. per totum, ad quod est text. in l. novissimè, ff. quod falso tutore auctore.

Hinc est, quòd facienti aliquid coactè; & contra suam voluntatem, sibi non imputatur: text. in c. 1. c. 2. & c. 3. c. itane. 3. quæst. 5. & est bonus textus in l. cura. ff. de muneribus, & honoribus, Bal. in l. eam quam, colum. 8. Cod. de fideicom. idem Bald. in l. si qua illustri, in versiculo quod si mater, C. ad Officiarium. Hostiens. in c. inimicus, de accusationibus, Bart. in l. post legatum, §. his vero, in final. verbis, ff. quibus ut indig. Ang. in l. 1. removit, ff. de posthu. Ludovicus Romanus con. 252. pro decisione in fin. gl. in c. 3. colum. 2. de furtis, Hostiens. in cap. super eo, de usuris, l. 1. Cod. in quibus causis, col. . . lib. 11. Joan. de Anania, & ibi Doctores, Archidiaconus in cap. movetur 12. q. 1. & in cap. si quis usuram 20. q. 4. Petrus de Ancarrano in cle. 1. de usuris, & Joan. de Immola in cap. debitores, de

jurejurand. Alexand. consilio 1. col. 2. volum. 2. & cons. 107. col. 2. volum. 1. Joan. de Anania. in cap. super eo, de usuris, colum. 2. optimè Bald. in Authentica item nulla communitas, Cod. de Episcopis, & clericis in sine, idem Joannes de Anania in cap. excommunicationi, colum. penult. de rapto. Oldradus cons. 35. incipit factum tale est, quidam Joannes, & c. Barto in l. si dictum, §. si compromisero, ff. de evictio. Innocentius in cap. inter monasterium, de re jud. Joannes de Immol. in l. quidam consulebant, de re judic. Angelus in l. si quis major, circa princ. Cod. de transactio. Alexand. in l. debitori, in princ. Cod. de pactis, Paulus de Castro in l. fin. §. servi, ff. de publica. Angel. in l. quid si fugitivus, in princ. ff. de adili. edi. & Bald. in l. 1. Cod. de naufrag. & ibi etiam Bart. Ludovi. Roman. in repetitione l. si verò, §. de viro fallentia 54. versiculo 23. probatur, & c. ff. soluto matrim. Angelus in l. fin. §. si propter, ff. de reipublicanis, Aretinus consil. 87. in præmissa consultatione, & c. circa medium, exactissimè, & valdè eleganter per Hippolytum de Marfil. in tit. de questionibus, in l. prima, §. præterea, à num. 11. usque ad num. 35. fol. 31. & sequentibus, ubi varia, & infinita congestit exempla, & auctoritates comprobationem nostræ doctrinæ omnino videndus, quia omnia conducunt ad propositum. Nonnulla etiam congestit Petrus Surdus decis. 305. à n. 28. cum pluribus sequentibus, ergo si judex Ecclesiasticus coactè reponit, nihil sibi imputatur, & sic nec ab eo debet appellari, juxta Aufserium, Rebuffum, & alios ad principium allegatos.

Et insuper evidentius probatur, quoniam illa repositio fit in executionem decreti Regii Senatūs declarantis vim fieri, ad reponendum juxta l. 36. tit. 5. lib. 2. recopilat. ibi: Mandem traerer à las dichas nuestras audiencias el proceso Ecclesiastico originalmente, el qual trabido sin dilacion lo vean, y si por el les constare, que la appellacion esta legitimamente interpuesta, alcando la fuerza, provean, que el tal juez la otorgue, & c. à quo decreto sicut non potest appellari, nec supplicari, nec alius recursus haberi, juxta l. 35. eodem tit. & lib. Avenda. de exequendis mand. cap. 1. n. 32. vers. & quia provisio. 1. p. Galpar. Rodriguez de annis reddit. lib. 1. q. 17. num. 75. & alibi passim per Doctores, pariter nec poterit appellari ab ejus executione, seu executoris, qui est judex Ecclesiasticus: ita argumentatur Gemianus in cons. 99. Guido Papæ cons. 574. Corneus cons. 71. l. 1. & in cons. 221. in fine, lib. 4. Areti. in l. 5. in prin. n. 3. circa medium, de verborum oblig. Alex. cons. 95. l. 2. Socinus in regul. 26. appellare, Felinus in cap. quo ad consultationem, n. 14. & 15. de re judicata. Ruinus cons. 78. n. 2. Socinus Junior cons. 138. n. 6. lib. 3. Gratus resposito 16. colum. 1. n. 2. Rolandus à Valle cons. 43. n. 3. in prin. Rota decis. 100. 1. par. diversorum. Et ratio est, quia ipsa executio plus non gravat, & sic ab ea non appellatur, sicuti nec ab actu, à quo emanat, & ita hanc rationem reddunt Angel. in l. si cum exceptione, §. hæc autem actio, ff. de eo, quod metus causa. Joannes Andreas in additio. ad Speculato. tit. de appellat. §. in quibus, vers. 5. Scacia de appell. q. 17. lim. 10. num. 12. & num. 6. Felinus in c. quoad consultationem, de sent. & re judic. n. 14. post med. Rebuff. in tract. de appell. art. 9. gloss. unic. n. 8. & seqq. fol. 507. Rolandus à Valle dicto cons. 43. n. 3. & tenent etiam omnes Doctores mox citat.

Facit etiam elegans illa doctrina, quòd quando duo actus ita se habent, ut unus veniat in executionem alterius, si non potest appellari à primo, pariter nec poterit appellari à secundo: ita docet Bald. in dicta l. si cum exceptione, §. hæc autem actio, Felinus in d. cap. quoad consultationem, numero 14. ante fin. Sigismundus Scacia. d. lim. 10. numero 11. Capicijus decisione prima, num. 17. & num. 23. Lancelorus Robertus de attentatis, 2. parte, capite 12. limitatione 53. numero 36. Cæsar Contardus in repetitione l. unica, Cod. si de moment. limit. 19. num. 16. sed repositio facta per judicem Ecclesiasticum, venit in executionem decreti Regii, quo

CAPUT V.

Oppressus, qui usus est Regio decreto conditionali (quod pragmatici, tertium genus, vocant) an possit postmodum suam professionem appellare: & ejus virtute judex inhiberi inferior, ubi latè de natura decreti conditionalis, & in quibus casibus locum habeat.

SUMMARIUM.

- 1 De natura decreti conditionalis, quod vulgò (tertium genus) nominatur, & quomodo concipiatur.
- 2 Decretum hoc conditionale locum habet dumtaxat in iis, que libera facultati, & potestati judicis jure relinquuntur.
- 3 Actus reprobatas, & à jure judici non permittis, nullatenus potest in Regio decreto conditionaliter apponi.
- 4 Decretum conditionale à Senatu Regio expediri non potest, nisi his casibus, in quibus justè appellatur, vimque detegatur.
- 5 L. quod justit, ff. de re judic. & cap. cum cessante de appellat. declaratur.
- 6 Judex quandoque etiam post decem dies datos ad appellandum potest revocare interlocutoriam, dummodo ante diffinitivam.
- 7 Sententiam interlocutoria licet quoad partes non appellantes transit in rem judicatam, non tamen quoad judicem, ibidem.
- 8 Judex sive sit ordinarius, sive delegatus, suam interlocutoriam revocare potest.
- 9 Judex executor mixtus revocat etiam suam interlocutoriam, & arbiter.
- 10 Judex licet non possit actum facere nisi ad petitionem partis potest tamen iis in iuris, & contradicentibus sententiam interlocutoriam revocare.
- 11 Judex an possit revocare non solum interlocutoriam, sed etiam ipsam revocationem, seu revocatoriam interlocutoriam.
- 12 Judex an semel, vel pluries possit sententiam interlocutoriam revocare.
- 13 & 14 Judex semel, & iterum tantum potest interlocutoriam revocare, & opiniones communes contraria conciliantur, & exemplum doctrine.
- 15 Et ut magis communis opinio resolvitur.
- 16 Illato gravamine per judicem si ab eo pars appellet, & judex appellatum reponat, videtur reponendo, gravamen revocare, & si reponendo altera pars gravetur, à tali repositione licet appellatur.
- 17 Doctrina relata procedit, non solum quando judex expressè revocavit interlocutoriam, sed etiam tacitè nempe faciendo actum contrarium.
- 18 & 19 Judex, si post factam publicationem testium, si tacita parte ante didicita testificata admittat novos testes, censetur revocare publicationem, & idem si post conclusionem admittit jura, censetur revocare conclusionem.
- 20 Provocatio interlocutoria facta à giudice à quo irritat & annullat processum per judicem ad quem medio tempore factum.
- 21 Decretum conditionale, aliàs tertium genus potest decerni à Senatu Regio in casibus, quibus judex Ecclesiasticus potest revocare interlocutoriam, ut in exemplis relatis.
- 22 Conditio, que juri repugnat, aut illi resistit, in dispositionibus apponi non patitur, & appositæ aut vitiatur.
- 23 Conditio juri contraria dicitur impossibilis.

quo jubetur ita fieri: ergo quemadmodum ab isto non appellatur, ita nec poterit à repositione.

Deinde quia iste judex reponendo non est qui gravat, sed tribunal à quo justus, & decretum emanavit, ita considerat Craveta consil. 273. nobilis Domini, colum. 2. num. 1. versiculo 2. quia versiculo nec obstat, Rebuffus in tract. de appellat. art. 7. glossa 2. numero 15. vers. quintus, tom. 3. fol. 993. Abb. in cap. de cetero, 17. num. 10. de re judicata. Philippus Francus in cap. novit. in princip. de appellat. Si enim admitteretur ab hac repositione appellatio, potius diceretur interposita à Senatu Regio, quàm à giudice Ecclesiastico, quoniam actus non attribuitur gerenti, sed mandanti, & ordinanti, cap. cum aliquibus de rescript. Petr. Surd. de alimentis, tit. 8. privileg. 56. num. 83. Pelas à Mieres in tract. de majoratu, 1. part. quæst. 48. num. 26. & 27. in noviori impressione, Palacius Rubius, in rub. de donat. inter, §. 30. à n. 7. cum seqq. fol. 83. l. item eorum, §. si decuriones, ff. quod cujusque universitatis nomine, per cap. cum aliquibus, de rescript. lib. 6. ubi DD. Aimon. Craveta, cons. 144. num. 3. Tiraquel. in l. connubial. gloss. 8. num. 184. & 194. Petr. Surd. latè cons. 29. c. 3. tom. 1. & iterum, decis. 8. n. 23. & decis. 292. à n. 9. quod foret absolum, quoniam ab hujusmodi decreto violentiæ, & provisionis expeditæ per supremum tribunal (lege prohibente) nullam, nec appellationis, nec supplicationis datur remedium, nec recursus.

Deinde quoniam si hujusmodi appellationes à repositionibus virtute provisionis Regiæ factis, permitterentur, manifesta apperiretur via fraudibus, & hæc admitteretur via, quòd tot justissimis rationibus leges Regiæ vetant, quibus fraus fieret, quod non est permittendum, quia quod una via prohibetur alicui, ad id alia non debet admitti, juxta l. quod una via, ff. de reg. jur. l. oratio, ff. de sponsalibus, cum similibus.

Et ideo quoties pro hujusmodi appellationis à repositione, delatione recurrit ad Senatum Regium, declaratur vim nullam fieri, causaque iterum remittitur eidem judici, & amplius etiam hoc decretum negativum justum redditur; nam appellatio interponitur à revocatione, & repositione attentatorum, à qua, ut privilegiata, licitum non esse appellationem, quoad suspensivum, dicemus latè infra, in 2. part. cap. 12. de appellationibus attentatis, ubi latè per rem videre poteris, & ita communiter practicatur in tribunalibus minimè permittentibus hujusmodi appellationes.

Sed non negamus posse judicem Ecclesiasticum superiorem, de causa ut competentem, cogniturum, licitè, liberèque hujusmodi repositionem revocare, quæ, ut dixi, licet non habeat suspensivum, devolutivum tamen habet, sive alio quovis juris legitimo remedio, & idem postquam superior ipse (causa cognita) apererit repositionem revocandam fore, id omnino sequendum esse, hoc enim charitativum violentiæ remedium, non est inventum, nisi superioris auctoritas & jurisdictio conservetur, ut judex à quo interim nihil attenter, donec judex superior de causa appellationis cognoscat, & quid in ea sit agendum decernat, ut supra latè in cap. 1. & 2. dictum reliquimus à num. 194. & infra, cap. 8. à numero 41. & supra, & in epologo proœmiali.

Nos tamen loquimur in tribunalibus Regiis, quæ appellationi à repositione facta de eorum mandato non esse deferendum, justè decernunt, cum careat suspensivo, & aliis rationibus, & fundamentis in re hac consideratis hæctenus.

- 24 Remedium violentie jus, & necessitas induxit, ad secundam violentiam, quam contra jus iudex Ecclesiasticus perpetraret.
- 25 Senatores caveant in causis violentie, ne decreta conditionalia pendat in iis, in quibus jus non relinquit iudicis potestati, & facere non permittit, ut in sententiis diffinitivis, quas revocare non potest.
- 26 Sententiam interlocutoriam vim diffinitiva habentem iudex non revocat.
- 27 Declara tamen interlocutoria, que aliam diffinitivam expectat post se.
- 28 Sententiam interlocutoriam habentem vim diffinitiva, si aliam diffinitivam expectat post se, recte iudex revocat.
- 29 Sententiam interlocutoriam vim diffinitiva habentem revoca iudex, si per partem gravatam fuerit appellatum ab ea.
- 30 Interlocutoriam per quam iudicis officium, seu iurisdictionem finitur, veluti si iudex se non iudicem pronuntiat vel appellationem esse desertam, & similia exempla ibi: non poterit revocare, nec reponendo eam iurisdictionem reassumere.
- 31 & 32. Iudex qui se incompetentem pronuntiat, non potest ipsam pronuntiationem revocare, & si de facto revocat, non valet revocatio.
- 33 Iudex delegatus etiam de partium consensu non potest interlocutoriam, qua se non iudicem pronuntiat, revocare.
- 34 Secus in ordinario, qui potest revocare.
- 35 Iudex delegatus, qui se incompetentem declaravit in articulo dependenti a principali, & non in ipso principali, potest revocare dictam declaratoriam, quia sibi remanet iurisdictionem.
- 36 Iudex delegatus revocat interlocutoriam, per quam finitur iurisdictionem si ab ea fuerit appellatum.
- 37 Iudex, qui detulit appellationem interpositam ab interlocutoria, non poterit eam revocare.
- 38 Negotio, seu non donatio Apostolorum vim habet delationis.
- 39 Iudex postquam detulit appellationem, potest de consensu partium revocare gravamen.
- 40 Iudex a quo postquam detulit appellationem, potest (re integra) vel de consensu partium revocare gravamen.
- 41 Iudex postquam detulit appellationem, alias non deferendo, si a tali delatione est appellatum, licite revocat delationem; & gravamen.
- 42 Iudex a quo post inhibitionem sibi delatam non potest interlocutoriam revocare.
- 43 Iudex inhibitus, si inhibito est nulla, & minus legitima potest (ea non obstante) revocare interlocutoriam.
- 44 Iudex inhibitus post inhibitionem revocat interlocutoriam a se latam, si est nulla.
- 45 Iudex non revocat interlocutoriam executioni mandatum.
- 46 Iudex qui opposita exceptione contra mandatum legitimum, Procuratorem declaravit, & ut talis lis contestata est, non potest talem declarationem revocare.
- 47 Iudex pronuntians dandum esse fideiussorem per interlocutoriam, eo dato, non revocat dictam interlocutoriam, nisi de partium consensu.
- 48 & 49. Interlocutoriam mandatum executioni a iudice, vel a parte, iudex non revocat, vel si sit talis, que absque facto hominis habeat secum executionem.
- 50 Iudex revocat interlocutoriam executioni mandatum de consensu partium.
- 51 Iudex revocat interlocutoriam executioni traditam cum causa cognitione.

- 52 Appellatio est licita a revocatione interlocutorie executioni mandata, absque causa cognitione facta.
- 53 Iudex revocat interlocutoriam executioni traditam, si sit nulla ex aliquo defectu.
- 54 Iudex revocat interlocutoriam latam officio iudicis mercenario actioni deserviente, non tamen officio iudicis nobili, ut in decretis interponendis, & similibus.
- 55 Alias limitationes, & declarationes ad regulam l. quod iussit, remissive.
- 56 Decretum conditionale, sive tertium genus, non imponitur iudici Ecclesiastico in casibus, quibus ipse de iure revocare, vel reponere a se facta non possit, alias
- 57 & 58. Decretum conditionale non datur, nisi in casibus, in quibus appellatio ab interlocutoria legitima sit, & ea legitima non appellante, tribunal processum statim remittit ad iudicem Ecclesiasticum. Principis cognitio fundata est in sola violentia orta ex denegata delatione appellationis legitime, ibid.
- 59 Quando appellatio ab interlocutoria legitima est, commodius remedium est decretum conditionale, seu tertium genus proferre a Senatu Regio, quam simplex violentia decretum.
- 60 Decreto conditionali a Senatu, in arbitrio iudicis Ecclesiastici est, adimplere conditionem, & uti iurisdictionem, vel ab ea se abstinere, deferendo appellationem in totum & acta reponendo.
- 61 Cui licet quod plus est, licet utique quod est minus. In maiore inest quod est minus, ibid.
- 62 Cui permittitur reponere sententiam interlocutoriam, multo fortius licebit illam declarare, & interpretari, quod est minus.
- 63 Magis honorificum est iudici Ecclesiastico decretum conditionale, ut sit in electione eius, an velit procedere, & reassumere. Minus verendum est corrigere seipsum, quam corrigi ab alio, ibidem.
- 64 Sapientis est mutare consilium in melius, ibid. Non potest notari de levitate utens suo consilio, revocando quod male fecit, ibid.
- 64 Decretum conditionale imitator est juris, quia non adstringit iudicem precise ad reponendum, cum iure fieri nequit. Non quidquid iudicis potestati relinquatur, id juris necessitati submittitur, ibidem.
- 65 Iudex quamvis possit interlocutoriam a se latam revocare, ad id precise cogi non potest. Decretum conditionale duplicem iudici Ecclesiastico ostendit viam, ut qua malit, utatur, utrique tamen jus assistit, ibid.
- 66 Decretum conditionale decernitur in Senatu contra iudicem Apostolicum, seu executores gratia nulliter procedentem contra non citatos in casibus, quibus deberent citari, praviamque causa cognitionem adhiberi.
- 67 Iudex executor data possessione absque citatione citandorum, & sine causa cognitione si amplius audiat, & de novo citet, debet prius & possessionem, & attentate antea facta reponere.
- 68 Iudex, qui alias non potest revocare suam interlocutoriam, ut in casibus relatis, si nulla sit, quocumque modo revocare potest.
- 69 Iudex delegatus, sive ordinarius, & non alius, cognoscit de nullitate interlocutorie a se late, etiam vim diffinitiva habentis. Continentia cause dividi non debet, ibid.
- 70 Iudex potest revocare sententiam diffinitivam, que non transit in rem iudicatam.
- 71 Appellatio sequitur executionem & acta; ac ea tantum dicuntur attentata, que sunt post appellationem, aut intra tempus ad appellandum. Tempus ad appellandum currit a die scientie, vel notitie, que non presumitur, nisi probetur, ibid.
- 72 Legitimus contradictor coparens ad allegandum d: iure suo

- suo, perit repositionem actorum ob defectum citationis, & insuper appellat a gestis.
- 73 Gesta per iudicem sine partis citatione dicuntur attentata, facta intra tempus ad appellandum.
- 64 Decretum conditionale postquam est iudici Ecclesiastico intimatum, an possit ipse iudex inhiberi virtute appellationis ab interlocutoria, pro cuius delatione oppressus occurrit ad Senatum.
- 75 Iurisdictionem est anima inhibitionis, & sine ea inhibito probata est nulla, & minus canonicè expedita.
- 76 & 77. Appellatio censetur renuntiata per comparationem appellantis coram iudice a quo, etiamsi iudex nihil provideat, declarata ut infra, num. 80. & 81. Cum principale non subsistit, nec ea, que sequuntur, locum habent, ibid.
- 78 Intimato decreto conditionali, & actorum repositione secuta, acta per iudicem ad quem remanent irrita, & nulla.
- 79 Inhibito recte procedit, si decreto conditionali intimato iudici Ecclesiastico nihil agat, & medio tempore ipsi inhibitioni intimeretur.
- 80 & 85 Appellatio non videtur renuntiata per comparationem appellantis coram iudice a quo, gravamen reponi petentis; quia non agit actum contrarium.
- 81 Comparatio appellantis coram iudice a quo, pro repositione gravaminis, tendit in augmentum desiderii appellantis.
- 82 Revocatio attentatorum facta virtute decreti conditionalis, vel simplicis Senatus Regii, nullam requirit cause cognitionem.
- 83 Appellatio non dicitur renuntiari per comparationem appellantis, si comparatio admissa non fuerit.
- 84 Appellatio quando censetur per comparationem, renuntiari, vide plures casus remissive.
- 86 Appellatus comparens coram iudice a quo ad intimandum decretum conditionale, non renuntiat appellationi interposita, nec facit actum prejudicium.
- 87 Inhibito est nulla & sine effectu intimata iudici Ecclesiastico post repositionem interlocutoria & attentatorum, virtute Regii decreti factam. Gravamen est causa appellationis, quo cessante cessat & ipsa appellatio, ibid.
- 88 Acta per iudicem appellationis ab interlocutoria nulla sunt revocata interlocutoria vigore decreti Senatus, & iudex a quo recte procedit in causa.
- 89 & 90 Limita. si repositio facta sit ante intimationem inhibitionis, nam si post intimatam, nec repositio, nec processus gestus valent.
- 91 Iudex Ecclesiasticus inhibitus ante repositionem virtute decreti conditionalis, non poterit amplius uti alternativis eius decreti.
- 92 Sed ultimam partem decreti, y no lo haziendo otorgue y reponga, debet adimplere, cum id non tollatur per inhibitionem.
- 93 Perempta una re ex alternativè debitis, remanet obligatio in alia precise.
- 94 Repositio virtute decreti Senatus facta, suos tollenda appellationis effectus operatur, nec iudex aliter, quam adimplere potest.
- 95 Senatus Regius post actorum inspectionem decretum conditionale decernens, previdisse, & cognovisse omnes difficultates, que oriri possent, censetur.
- 96 & 101 Appellans sicut in multis casibus potest tacite appellationi renuntiare, ita & eius procurator licet expresse non possit.
- 97 Prelatus Ecclesiasticus potest tacite non expresse appellationi renuntiare.
- 98 Nec Syndicus. Renuntiare est donare, ibid.
- 99 Procuratores, Syndicos & Prelatos sine speciali ma-

- dato ad renuntiandum, renuntiare non posse, traditur.
- 100 Si causa sit talis, ex qua verisimiliter colligatur, dominum renuntiarum, in ea potest procurator expresse renuntiare.
- 102 Vera contumacia procuratoris non nocet Domino, quo minus possit appellare a sententia lata contra procuratorem contumacem.
- 103 Debet tamen Dominus expresse intra terminum ad appellandum appellationem interponere a die late sententia, & non notitia communerandum.
- 104 Procurator appellans, si compareat coram iudice a quo post appellationem petens id ex quo renuntiatio inducitur, Domino preiudicat, & appellationi videatur tacite renuntiasse.

PRINCIPALIS capituli difficultas, ut veram consequatur solutionem, operæ præmium duxi, de natura decreti conditionalis (quod pragmatici vocant tertium genus decretorum,) nonnulla, quæ & utilia & necessaria sunt præmittere: & in primis hoc decretum conditionale hoc modo concipi dixerunt, ut iudex Ecclesiasticus audiens denuo partem, & factum reponendo, non facit vim, sibi inferat, deferat, & reponat, &c. & sic de aliis similibus ex variis causarum figuris, circa quod tres sunt proponenda conclusiones.

Prima conclusio: Regale decretum conditionale locum habet duntaxat in iis, quæ libera potestati, & facultati iudicis iure relinquuntur, & permittuntur, ita ut conditio sit potestativa, hoc est, ut aliàs licet ipse iudex poterat facere, si voluisset, etiam decreto cessante juris permissione. Hæc conclusio iustificabitur ex iis, quæ in comprobationem secundæ dicenda sunt.

Secunda sit conclusio, huic directè contraria: Actus iure reprobarus, & a iure iudici non permittus, nullatenus potest in Regio decreto conditionaliter sibi apponi.

Tertia & ultima sit conclusio: Decretum conditionale a supremo Senatu expediti non potest, nisi in his casibus in quibus oppressum iustè, & legitime appellasse, & vim sibi fuisse factam, detegatur.

Quibus suppositis, ad singularum conclusionum exempla devenire utilissimum erit valde.

Et ut a priori incipiamus, scire convenit, quod iussit, vetuitve prætor, contrario imperio tollere, vel remittere posse, licet de sententia contra l. quod iussit, ff. de re iud. text. in c. cum cessante 60. de appell. ibi: Statuimus, ut si iudex ordinatus sive delegatus, aliquid comminando, sive interloquendo, protulerit, quo executionis mandato alter litigantium gravaretur, & sano usus consilio ab huiusmodi interlocutionis, vel comminationis effectu destiterit, liberè in causâ cognitione procedat, non obstante, si a tali comminatione, vel interlocutione fuerit appellatum, &c. l. dicitur, §. fin. cum l. seq. ff. de arb. text. optimus in c. si a iudice de appell. l. 6. text. in c. qualiter, & quando el. primero. de accus. c. fin. de appell. in l. 6. l. post sententiam, ubi Doctores, C. de sent. & interl. judi. & communiter Doctores in dd. iurib. glo. in c. fin. de appell. in 6. Præpositus in dicto c. cum cessante, a princ. & Ripa in dicta l. quod iussit, n. 8. & 9. Cardin. in cle. sepè, §. & quia in 7. nota de verbor. sign. Decius cons. 84. in fin. Angel. in d. l. quidquid adstringenda, in fin. de verbor. oblig. Ant. de Buttio, in dicto c. cum cessante, sub n. 10. & per totum, Abb. Cardin. Alexan. Dec. Philipp. Frav. de appell. B. Imola, Cardin. Jaf. Ripa. Rebas. latissime in repetit. l. quod iussit, ff. de re iudicata, Feli. in c. qualiter & quando, n. 18. & supra, de accusat. Corneus cons. 117. col. 1. vol. 4. Alexan. in l. arbitrio, n. 3. ff. qui satisd. cogan. Betr. cons. 136. n. 9. vol. 8. Craveta, cons. 23. n. 8. Bald. in l. 2. q. 2. sententiâ rescindi non posse, Card. Zaba. cons. 32. n. 2. & 3. versic. ad sciendum Alex.